

Universitäts- und Landesbibliothek Bonn

Index praelectionum auspiciis Augustissimi et Potentissimi Regis Friderici Wilhelmi III. in Universitate Fridericia Wilhelmia Rhenana ... publice privatimque habendarum

Universität <Bonn>

Bonnae, WS 1818/19(1818) - SS 1839

WS 1837/38

urn:nbn:de:hbz:5:1-14498

39

aus aufgelöstem
Sammelband

4° Ab
1227

182

FR

39
INDEX PRAELECTIONUM

A U S P I C I I S

AUGUSTISSIMI ET POTENTISSIMI REGIS

FRIDERICI WILHELMI III.

IN

UNIVERSITATE FRIDERICIA WILHELMIA

R H E N A N A

PER MENSES HIBERNOS A. CIOCCCCXXXVII—XXXVIII.

INDE A DIE XXIII. OCTOBRI

PUBLICAE PRIVATIMQUE HABENDARUM.

4° AG 1227/182

B O N N A E

LITTERIS CAROLI GEORGII

INDEX PRAEFLECTIONUM

ALPHABETICIS

ALPHABETICIS ET POTENTISSIMI REGIS

FRIDERICI WILHELMII III.

UNIVERSITATE FRIDERICIA WILHELMINA

BEROLINAE

PER MENSES FEBRUARIOS A MDCCCXXXVII-XXXVIII

IN DIE A DIE VIII OCTOBRI

IN BIBLIOTHECA REGIA WILHELMINA

BEROLINAE

IN BIBLIOTHECA REGIA WILHELMINA

UNIVERSITATIS FRIDERICIAE WILHELMIAE

RHENANA E

RECTOR ET SENATUS

CIVIBUS S.

Quod de orationibus, quae in Universitate Rhenana quotannis die auspiciatissimo *III. Augusti* ab eodem plerumque oratore habentur, semel una in publicum profertur, Vobisque in manus datur, et quod haec, quam videtis: id non una de causa institutum est. Quod primum, quum Viri nonnulli, quorum magna est apud nos auctoritas, publicari vellent orationem hanc, quae ipsis dum recitaretur haud iniucunda visa esset, tantae auctoritati obtemperandum esse duximus. Deinde aliquid occasio fecit temporis. Dum enim de publicanda oratione cogitamus, in mentem venit propediem redituri ab Iis, penes quos summa rerum nostrarum cura est, Scholarum hibernarum Indicis. Cui quae praemitteretur statim aptissima visa est haec oratio, tum in laetam *Regis* ac diei *Regii*, cuius diei recens adhuc memoria, recordationem, tum quod haec maxime oratio coniunctissimum cum genere philologico, ex quo praefationes sumere Indicium horum academicorum solemus, argumentum habet.

Caeterum de oratione non solum hac, sed etiam aliis, non publicatis, praeter ea, quae monita in exordio legetis, unum maxime habeo proponendum Vobis, Cives, et si qui erunt alii, qui auditam cum aliqua voluptate orationem etiam legere volent. Simplicitatis ac perspicuitatis, eius quidem, quae cuivis audienti prosit, etiam iis, qui non semper satis exercitati ad audiendas orationes latinas accedunt, ita me fateor studiosum esse, ut iis virtutibus caeteras omnes, elegantiam, ubertatem, copiam, ornatum, posthabeam. Novi qui illa coniungere omnia sciverint; novi qui etiamnum sciant, nonnullos. Et ipse in eo eram, ut multa

scripta exhiberem aliquanto, quam dicta fuissent, melius elegantiusque. Nunc intacta reliqui omnia, et dedi, quicquid primum effudit, et quibus verbis effudit ille, quem dico, amor argumenti. Quod si quis orationi huiusmodi tantum deesse ad veram orationem obiecerit, vix ut possit pro oratione haberi, ego contentus ero, si ἀκροάσεις fecisse, vel disputationes instituisse, haud indignas hoc die, et audientibus haud iniucundas dicar.

D. Bonnae, d. XII. Augusti CIOIOCCCXXXVII.

Quum oratori, cuius hoc fere perpetuum munus est, ut certo quodam die et in una quadam annua sollemnitate orare instituat, duae maxime ad eam rem, sane quam arduam, viae pateant, una, qua panegyrici, qui proprie dicitur, more modoque inceditur, et idem semper argumentum, scilicet illud, quod occasio praebet sollemnitatis, qua fieri potest arte, excutitur, variatur, amplificatur; altera, quam consuetudo atque usus fecit ut libera sit placeatque multis, quae per varia argumenta, ex iis maxime disciplinis repetita, in quibus elaborare orator consuevit, ad finem, hoc est, ad commemorationem sollemnitatis annuae conclusionem orationis comprehendendam tendit: fortasse de duabus neutra sine offensione periculove est. Nam prior illa, dicimus eiusdem argumenti aeternam, sed variatam repetitionem, et artem postulat supra mensuram, quae solet oratorum esse, et fortasse supra mensuram hominis, uberem, variam, infinitam: ne taedium afferat non solum praesentibus, sed etiam, si absentes sint ii, de quorum laude agitur, absentibus. Scilicet, ut exemplo utar, quum Rex celebrandus est, absens ille, et tamen praesens animis omnium; et quum *Rex noster*, cuius inter reliquas virtutes amabilis conspicitur modestia: verendum est, ne crebro repetita per longum annorum decursum laudatio fatiget aures Regias; verendum, ne vultum videre nobis videamur, verecundum illum, augusti auditoris, offensum non adulatione: nam profecto abstineremus ab adulatione: sed specie adulationis vel levissima. Ab altera parte, quem posteriore loco modum commemoravimus, qui in argumento orationis nunc hoc nunc illo undecumque arrepto ex omni litterarum genere versatur, vix ut intelligas, quomodo cum sollemnitate diei coeant talia: is modus nimium habet licentiae, neque dignus satis habebitur, qui magnis diebus ac sollemnitatibus

adhibeatur. Quare ea in causa non sine cautione procedendum, et conditionibus compescenda licentia fere his fuerit, quas mihi certe obversari, quoties hanc in cathedram vocor, fateor. Primum, ut quod elegeris argumentum, aliquam et magnitudinem et longe patentem usum habeat. Sic haec distinguere liceat. Magnitudinem, quoniam quae in litteris tractandis haud impune negliguntur, quaestiones secundariae, subtiliores, minutae ab hoc orationis genere, de quo nunc agitur, abesse debent. Longe patentem usum: quoniam, quae nunc est necessaria propter immensam copiam distinctio scientiae et in multas classes divisio, multa proferri ex penetralibus huius vel illius disciplinae, et dici possunt verissime, elegantissime, audituque dignissima parti auditorum, sed eadem caeteris, qui non versati fuerint in ea scientiae parte, sterilia, frigida. Deinde, ut placeat auditoribus orator, ut satis fecisse officio suo, utque fecisse quod dignum sit eo die, quo ad laetitiam, gravitatem, sollemnitatem, erecti sunt animi omnium, putetur: requiritur sincerus, qui in ipso cernatur oratore, argumenti amor. Itaque non arripit argumentum de multis unum, quod primum in manus venerit: sed quod iucundum et cordi sit ipsi; de quo saepe solus secum cogitaverit, de quo proferre, quae cogitaverit, gestiat. Denique a tali argumento mirum, ni calefactus atque excitatus orator aptum epilogum inveniat; mirum ni conclusio et usitata in his diebus votorum nuncupatio debitam ei diei laetitiam commotionemque spiret.

Verum, Auditores, sentire illud quo opus sit, saepe facile est; facere non aequè. Veluti in hoc, quod nunc aggredior, argumento conditionibus, quas dixi, cunctis satis fieri video. Video magnum esse. Esse tale, ut a nemine vestrum alienum sit, vel debeat alienum esse, intelligo. Iucundum autem mihi esse, et saepe versatum mea cogitatione, scio: nec solum scio, sed quotidie fere per studiorum meorum rationem, et saepe per vitae opportunitates de eo admoneor. Quodsi ne sic quidem tractationem argumenti plenam atque absolutam exhibuisse, sed magis adumbrationem et quasi lineamenta quaedam argumenti videar: eius rei duae sunt causae: partim temporis angustiae, cuius certa quaedam mensura praescripta oratori est; partim quod ipse, fatebor enim quod verum est, quid sit illud, de quo dicturus sum, sentio ubique; an verbis possim concipere ita, ut pateat omnibus, dubito.

Dicam autem aliquid in laudem atque commendationem antiquitatis. Dicam

de una quadam antiquitatis, eius quidem, quam solemus antiquitatem appellare, graecae et romanae, proprietate.

Eam proprietatem, ubi de parte antiquitatis illa agitur, quae nobis est omnibus multis et praeclaris monumentis notissima, de litteris atque artis operibus, quo nomine appellem, non haereo. *Simplicitatem* et alii dixerunt, et nos dicimus. Neque ego hac quidem in parte multus ero. Quamquam etiam in hac multa observari, et multa explicari haud inutiliter possunt, quae non cuivis statim manifesta et ad intellectum facilia accidunt. Veluti quum in Homero simplicitatem quivis percipiat atque agnoscat: quae sit in poetis specie valde diversis, Aeschylo, Sophocle, vel etiam Pindaro, respondens simplicitati Homericæ simplicitas. Nam est talis, et respondet illi. Deinde quum constet, multum Romanos et multis de causis a perfectione Graecorum recessisse: quae tamen cernatur etiam in romanis tam litterarum monumentis quam artis operibus, melioribus quidem, communis cum Graecis simplicitas, vel quae graecae simplicitatis reliquiae. Scio non defuisse contraria, et mature exstitisse, qui a simplicitate recederent: quo pertinet quicquid, ut uno verbo comprehendam omnia,istici artificii notam habet. Verum illud, ut recte ac proprie dixi, notam habet. Notatum est suo tempore multa cum severitate ab iis, qui pristinae virtutis, simplicitatis vere antiquae memores ac retinentes essent.

Haec obiter. Vel potius non obiter: sunt enim arcte coniuncta cum parte argumenti huius primaria. Sed breviter, quia ad hanc primariam partem perveniendum est. Nam *mores* magis in universum antiquitatis, quam litteras artemque, contemplandos mihi sumpsi. Iam mores quod attinet, nescio an *simplicitatis* appellatio non ab omni parte sufficiat ad declarandam eam, quam volo, antiquitatis proprietatem. Liceat ita: fuisse antiquos illos *propiores naturae* quam nos sumus.

Sane ambigue dictum. Sed quamcumque in sententiam interpreteris, verum erit. Si enim naturam intelligas, quo nos nunc sensu dicimus usitatissime, hunc caeli terraeque ambitum, in quo mortales Deus creator posuit: notum est, apud populos illos ita tulisse vitae consuetudinem, ut minus, quam nos, domibus continerentur, natura multo, quam nos, liberius fruerentur. Ac profecto in tanta caeli clementia naturaeque amoenitate neque hoc mirum, quod illi naturae appetentes multa in publico agere quam in privatis domorum angustiis maluerint,

neque hoc illis laudi tribuendum, si quid e commercio naturae felicissimo aut ad valetudinem corporis elegantiamque aut ad excolendum ingenium profecerint: felices magis praedicandi erunt. Ut nos gaudemus, qui caelo plerumque non nimis inclementi utimur: gaudemus eo, in aliis autem, qui in gelu glacieque habitant, aliquid inesse, intemperiae aeris consentaneum, frigidi ac rigidi suspicamur. Et rursus ut nos invidemus posteris Graecorum Romanorumque atque heredibus. Invidemus, et miro torquemur desiderio, quum de Graecia legimus, quale nuper in Ephemeridibus scriptum vidimus de hominibus, magnam partem ineptis, ut dicam quod sentio: qui e Graecia reduces in Germaniam restituti sibi ab inferis videantur, sed tamen in hac nunc recuperata beatitate tria desiderent, quae illic habuissent, haec: solem, aerem, mare. Vel quum Romae imaginem habemus oculis propositam ab homine perito. Non dico nunc quidem praeclara illa antiquitatis monumenta, non dico palatia nobilium: dico aedículas, quas etiam nunc, docente natura, ad similitudinem prisci moris exaedificant, ut liberior inde usus naturae sit. Sedentem in ianua aediculae feminam, matrem familias, nonobilem, sed de plebe feminam; non pulchram, et tamen vultu, membris, et grata in assidendo negligentia, aliquid elegantiae, nobilitatis, et matronae simile Romanae prae se ferentem. Prorsus ut si in tabulam haec pauca referret sine ulla mutatione, nullo alio artis condimento addito, pictor, elegantissimam tabulam faceret. Vel potius ut ipsa illa, quae vides, et qualia vides, per se tabulam contemplanti praebeant perfectissimam, elegantissimam. Non ficta narro, sed certis auctoribus. Non raro vel semel obvia, sed quae quotidie se offerant per Urbem aeternam ambulanti, modo is apertos habeat oculos, hoc est, factos ad percipiendas imagines pulchri.

Illud non attinet monere, quantum prodesse perpetua naturae consuetudo, et naturae consuetudo felicissimae, iis de quibus ante dictum, scriptoribus, poetis, artificibus, debuerit. Et sane fuerunt illi observatores naturae acerrimi. Non commemorarem, nisi observasse mihi viderer, negligi nonnunquam eam laudis partem ab interpretibus veterum scriptorum.

Sed tamen quum primum illud usurpavi, *propiores naturae*, non hoc volebam, de quo nunc expositum est, sed aliud; *naturam* sensu accipiebam alio. Res haec est, Auditores. *Naturam* dico communem generi humano conformationem, primum et nativum humanitatis vinculum, per quod sumus homines, quotquot

sumus: cui addere cultum licet, cum addere, quo obscuretur vel tollatur nativum illud, non licet. Scilicet ex quo insita ab omnipotente Deo semina ac vires explicare genus humanum, eumque in finem colligere se in societates, populos, coepit, duobus modis peccatum esse et vero peccari, historia docet, docet recte instituta observatio. Multi, de populis loquor, in excolendis animi atque ingenii facultatibus infra illud, quod natura humana patitur, consistentes barbarorum nomen meruerunt. Quorum pessimi sunt ii, qui acceptis aliunde apparatu instrumentisque cultus callide abutuntur ad externam quandam cultus atque elegantiae speciem. Nam illos rudes sed saepe incorruptos terrae filios spes est illustratum iri aliquando inexpectato lumine: de his quid speres, qui cum rudi feritate coniungunt innitentem in mendaci cultus specie arrogantiam? Contraria labes eorum erit, qui in excolendis animi atque ingenii dotibus progredientes supra id, quod natura humana patitur, eo pervenerint, ut eos communis sortis humanae quasi pudeat, vel videatur pudere, utque eo praeclarius excultos sese esse opinentur, quo diligentius communis humanitatis sensus speciemque exuerint. Non dicam populos esse, in quibus cernatur haec labes: sed sunt multi multis in populis: et est aliquid, nisi fallor, in moribus institutisque nostris ea labe infectum. Id autem, quae mea sententia est, non fuit in populis, de quibus sermo est, duobus antiquis: vel, ut exempla non defuerint in multis hominibus, multis saeculis opus fuit, ut malum multorum exemplum in consuetudinem moremque abiret omnium. Largam materiam attigi; amplum disputationis et vero dubitationis campum aperui. Sic non utar sententiis atque apophthegmatis, quae multa ex antiquitate supersunt, naturalem simplicitatem et animum a nulla re humana alienum testantia, ducum, tyrannorum quoque, qui quidem tunc appellabantur tyranni, imperatorum, et omnino virorum in iis rerum publicarum locis, qui a natura ac simplicitate animum abstrahunt facillime, versantium. Erunt, qui his similia vel paria opponi posse, maxime ex medio, quod dicitur, aevo dictitent; ac sane esse nonnihil medio aevo cum antiquitate commune non nego. Erunt, qui affectatam esse simplicitatem in uno vel illo dicto suspicentur. Verumtamen in universum ea affectatio recentiori magis tempori propria videtur. Antiqua exempla si quis colligere institueret, et copiam eiusmodi admirabilem, et fere omnia uno quodam antiquitatis caractere insignita inveniret. Offerunt se mihi innumera, et praeclara, ut aegre me abstineam. Unum ponam.

Eo ex tempore, in quo iam non exspectes talia: corruptum enim fuit: sed, ut dixi, diu perduravit illa antiquitatis indoles, et est hoc eius viri, in quo multa cernuntur melioribus temporibus et incorruptis digna. Diocletiani, at quanti imperatoris, sua olera praeferentis imperio. Is enim, imperialibus fascibus sponte relictis in propriis agris consenescens, haud procul a Salonis, quum ab Herculio atque (ut fertur) Galerio ad recipiendum imperium rogaretur, tamquam pestem aliquam detestans, in hunc modum respondit: *utinam Salonae possetis visere olera nostris manibus instituta, profecto nunquam istud tentandum iudicaretis*. Scio contraria his tradi ab aliis, qui caussam obloquendi aut aliam, aut suam imparem simplicitati tam antiquae tenuitatem habuerunt. At, inquis, simplicitas quae tandem potuit esse, vel ut quaedam fuerit simplicitas, quae potest eius simplicitatis laus esse in eo, qui, ut insolentem magnificentiae in habitu cupiditatem, atque alia plus quam civilia taceam, adorari se, appellarique uti Deum passus est? Vel quantum simplicitatis in Atheniensibus eo tempore, cuius testem habemus Aristophanem? In promptu sunt quae respondeas multa. Quorum unum indicabo, quod saepe mihi in mentem venit: non satis observatum illud, ni fallor, ab iis, qui nunc historiam antiquam scribunt. Persuasum mihi est, de multis antiquae historiae locis severius atque acerbius sentiri atque iudicari, quam debeat, aut quam nos certe sentire atque iudicare deceat. Persuasum est, in Aristophane, qui multi describuntur ac notantur perditii homines moresque, qui saepe describitur perditus rei publicae status, aut re vera non tam perditos fuisse: Comicus enim fuit Aristophanes: aut nobis certe non esse, cur in sinu gaudeamus, illos contemnamus aut miseremur, qui multa audiremus de nobismet ipsis similia, si nostrum haberemus Aristophanem. Deinde quod consentanea magnam partem cum Aristophane tradunt historici fide ab omni parte dignissimi, et quod eventus comprobavit illa: recordandum est, multos in historia recentiorum temporum ac populorum similes eventus tristesque rerum publicarum exitus cerni, caussis non aequae patentibus, quia historicorum saepe desunt fide digna testimonia, sed iisdem fere, ut conicere licet, de caussis, vel quae, si altius penetres, etiam maiorem mirationem faciant, etiam vehementiorem miserationem commoveant.

Per partes si iubeam progredi, et sub capita quaedam revocare, quae singula de naturali antiquitatis simplicitate animadverti possunt, primum hoc fuerit: liberior, at multo quam apud nos liberior, diversorum, quos nunc dicere sole-

mus, ordinum, hoc est, hominum hac vel illa de causa nobilium et non nobilium, divitum et pauperum, urbanorum et rusticorum, eruditorum et rudium, elegantiorum et sordidorum, communio et quasi aequalitas. Non dico qualem recentiori tempore libertatem aequalitatemque frustra coeperunt appetere. Sed est quaedam in bene natis pectoribus prorsus humana et prorsus nobilis bonorum fortuitorum oblivio, generis oblivio, divitiarum, elegantiae, etiam eruditionis: oblivio, et communis sortis humanae recordatio atque conscientia. Ea apud antiquos illos multa fuit et fere perpetua. Apud quos nunc populos rara sit, non dicam. Qui plurimam eius partem conservaverint, ego partim ab iis edoctus, qui norunt Italiam, partim nonnullorum memor, quos ipsi vidimus, Italos esse putaverim.

Rursus quod eiusdem ordinis homines attinet, quam vulgo *societatem* appellare κατ' ἐξοχήν consuevimus: nos nunc breviter homines elegantiores dicemus: etsi haec vetus querela est, *namque hoc tempore Obsequium amicos, veritas odium parit*, et quae exstant eandem in sententiam dicta apud antiquos scriptores alia: nescio tamen, an nunquam ita usitata, ita artis in formam redacta simulatio fuerit, quam nunc deprehenditur inter homines elegantiores, et maxime in conviviis eorum circulisque. Nam ars quaedam haec est, et suas leges habet. Quas ego me callere cunctas, simplicem hominem, non glorior. Nonnulla vix vidi oculis: fando tantum accepi. Ac fieri potest, multa ut nos lateant in oppido sane non ignobili, sed fortasse verae magis quam simulatae elegantiae cupido ac studioso. Sic audio summum esse, et tamquam fastigium artis, quum multa sese offerant colloquiorum argumenta, volitare per omnia, morari in nullo; stringere superficiem rerum omnium, ad fontes fundumque descendere nunquam. Vel ita, amabili modo illud dicere, quod re vera nihil sit. Sequitur grex mendaciorum, non immanium, non portentosorum, quamquam ne his quidem sua deest gratia, si apte suis inserantur locis: sed plerumque callidorum, venustorum: simulatio, dissimulatio, obsequium, adulatio. In quibus exercendis quum saepe non sine molestia versetur homo, dum suos veros sensus suasque cupiditates abscondere cogitur, ad manum est compensatio molestiae, exercenda, ad delectandum animum, sive in alios, sive in hos ipsos, quibus ante iucundissima quaeque decantaverit, obtrectatio. Quid horum in conviviis circulisque, non dicam Periclis, Scipionum, Ciceronis, sed illorum, qui multi excitati tantorum exem-

plorum aspectu et nutriti illorum temporum cultu ac luce vixerunt, fuisse putabimus? Multum fortasse in his quoque. At in universum plus fuisse verae elegantiae, et maxime ex naturali simplicitate plus simplicitatis, veritatis, veraeque humanitatis coniicias.

Sed alio iam convertitur animus, aliam cogitationem suscipit. Non repente natam, sed quae inde ab initio huius orationis mihi ante oculos fuit, et indicatam ac praeparatam iis, quae paullo ante dicta sunt. Quum enim de illa amabili aequalitatis humanae imagine agebam, unum reliqui valde memorabile: virorum potentissimorum, regum, Caesarum, cum suis amicis et in re publica administranda adiutoribus consuetudinem iucundissimam, humanissimam. Eam quum multa praesto exempla sint, ut Alexandri Magni, Augusti, nos uno comprobabimus, monumento eius rei fortasse uno omnium, quibus pepercit tempus, gravissimo ac splendidissimo. Dico mutuas C. Plinii Secundi et Traiani Imperatoris epistolas. Propositurus eram specimina: sed difficilis delectus erat: tam sunt egregia omnia. sive Imperatoris cum Plinio familiaritatem suavissimam, honestissimam: nam familiaritates viris potentissimis multis multae cum multis fuerunt, etiam inhonestae, quippe conflatae ex adulatione et turpi in rebus inhonestis obsequio: sive spectes providam et semper paratam Patris Patriae curam, Sinopensibus prospicientis, quum aqua deficiuntur, plateae Amastrianorum non negligentis, dum universum orbem terrarum regit. Nunc hoc tantum licet, ut commendem has Epistolas omnibus, qui nondum legerint; qui autem legerint, iis ut commendem easdem iterum iterumque legendas.

Multum temporis praeteriit, Auditores, et multum mutata facies orbis terrarum est, ex quo mutuas sibi epistolas scripserunt Traianus Imperator et C. Plinius Caecilius Secundus. Et fortasse ita illa mutata est, atque ita in imperiis civitatibusque, quae nunc sunt, cumulata negotia, et implicatae ac multiplicatae administrationis rerum formae sunt, vix ut datum sit Regibus epistolas scribere eiusmodi. Si tamen posset fieri, et si unum dicere ex Regibus iuberer, qui similes illis epistolas scripturus esset, ego haud cunctanter *nostrum* dicerem. Ea est *Regis nostri* non fucata simplicitas et nunquam satis laudanda vera humanitas. Quodsi adsunt, qui iam semel versatum hunc oratorem in cognato argumento et similibus in laudibus esse meminerint, ii reputent, nonnullas esse tam eximias tamque raras virtutes, ut non possint satis praedicari, utque non una oratio, ab

institis non unis, sed quam maxime diversis, progressa in finem exire eundem, et virtutis contemplationem eiusdem exire necessario debeat. Et hodie quidem nihil dicam amplius, nulla virtutis huius, quam indicavi in *Rege*, exempla colligam. Praeter unum, quod quum sit recentissimum, simul gravissimum est, cumque iis, quae supra monui de conservanda potentibus communis sortis humanae recodatione, coniunctum. Illud volo, quod nuper *Rex noster*, recolens, ut puto, quam Ipse olim sensisset tenerrimam affectionem animi, foedus adiuvit atque confecit illud, cui quae obstare viderentur multa erant. Quo simul declaravit sapientissime, non debere paci, quam Ipse unus conservasset, sua firmamenta atque ornamenta denegari.

Conservet Deus hunc tam humanum *Regem*, Patrem Patriae, Universitatis Rhenanae Conditorem atque Conservatorem munificentissimum. Conservet *Principem*, Regni Heredem, et totam *Domum Augustam*; et quaecumque patri a liberis, principi a populo grata accidere possunt, ea cuncta Deus ad exhilarandum *Regium* animum conferat, cumulet.

I
p. h.
ctione
biblic
minat
10
dam e
dis de
privat
bis p.
mina
H
VIII. c
Evang
I.
fuerit.
H
bis h.
stolam

PRAELECTIONES

I. ORDINIS THEOLOGORUM CATHOLICORUM.

1. *Professorum ordinariorum.*

I. M. AUGUSTINUS SCHOLZ Dr. *publice* librum Iosue interpretabitur bis p. h. h. IX. *privatim* prophetas minores ter p. h. explicabit h. IX. item introductionem generalem in libros sacros V. et N. T. una cum critica et hermeneutica biblica tradet quinquies p. h. h. VIII. *privatissime* exercitationes exegeticas examinatorias et repetitorias moderari perget semel h. XII.

IO. HENR. ACHTERFELDT Dr. *publice* Theologiae pastoralis partem secundam et tertiam, i. e. de cultu divino recte adornando sacrisque rite administrandis deque vita sacerdotali bene instituenda, exponet quinquies p. hebd. h. IV. *privatim* Encyclopaediam et Hodegeticam Theologiae christianae catholicae tradet bis p. hebd. h. VII. mat. Ethicam christianam quinquies h. X. *privatissime* examina et disputationes de rebus ethicis moderabitur semel p. hebd. h. VIII.

HENR. KLEE Dr. *publice* epistolam ad Ephesios interpretabitur bis p. h. h. VIII. et XII. *privatim* Dogmatices P. II. quinquies p. h. tradet. *privatim* quoque Evangelium S. Ioannis trinis p. h. lectionibus exponet.

I. W. I. BRAUN Dr. lectiones suas indicabit, quum ex itinere redux factus fuerit.

2. *Professoris extraordinarii.*

H. I. VOGELSANG Dr. *publice* Introductionem in Theologiam dogmaticam bis h. XI. *privatim* Dogmatices partem primam quater hor. eadem proponet; Epistolam ad Romanos interpretabitur ter h. VII. mat.

3. *Privatim docentis.*

B. I. HILGERS Dr. *gratis* de Geographia ecclesiastica ore latino disseret semel p. hebd. h. X. *privatim* Historiae ecclesiasticae partem primam tradet quater p. hebd. h. X. item *privatim* Historiam ecclesiae inde ab initio saeculi XVI. usque ad nostra tempora ternis per hebd. scholis enarrabit h. IV.

II. ORDINIS THEOLOGORUM EVANGELICORUM.

1. *Professorum ordinariorum.*

IO. CHRIST. GUILIELM. AUGUSTI Dr. *publice* d. Ven. et Sat. h. XII. Theologiae moralis partem practicam e suis thesibus illustrabit. *Privatim* d. Lun. Mart. Merc. et Iovis h. XII. librum Geneseos interpretabitur, addita totius Pentateuchi synopsi pragmatica.

CAR. IMMAN. NITZSCH Dr. Evangelicis cuiusvis facultatis civibus scientiam religionis Christianae offert, *publice* d. Ven. h. V. tradendam. Item *publice* h. V. trinis recitationibus Theologiam Homileticam et Catecheticae proponet; *privatim* quinis lectionibus h. III. Theologiam dogmaticam.

C. H. SACK Dr. *publice* docebit encyclopaediam theologicam, d. Lunae et Iovis, hor. XI. item interpretabitur librum Iudicum, d. Martis et Veneris h. XI. *privatim* tradet historiae ecclesiasticae partem posteriorem, quinquies h. X.

FRID. BLEEK Dr. *publice* praemissa introductione in Chaldaismum biblicum et thargumicum Chaldaica veteris Testamenti capita auditoribus interpretanda proponet. *Privatim* Epistolam ad Romanos quater h. VIII. et librum Iesaeae quinquies h. IX. interpretabitur.

F. H. RHEINWALD Dr. ex itinere redux lectiones suas indicabit.

2. *Professoris extraordinarii.*

ERN. RUD. REDEPENNING Dr. *publice* Epistolas pastorales interpretabitur bis p. hebd. h. XI. *privatim* Evangelium S. Ioannis quater h. XI. Historiae ecclesiasticae partem priorem quinquies h. X.

3. *Privatim docentium.*

IOAN. GEORG. SOMMER Lic. *gratis* selectos prophetas minores bis h. IX.

interpretabitur; *privatim* archaeologiam biblicam una cum historia Iudaeorum quinques h. II. enarrabit; *privatissime* locos classicos et messianos Vet. Test. repetendo tractabit.

GODOFR. KINKEL Lic. *gratis* introductionem ad libros apocryphos V. T. bis per hebd. hora postea indicanda proponet; *privatim* utramque Pauli ad Corinthios epistolam interpretabitur quater h. IV.

III. ORDINIS IURISCONSULTORUM.

1. Professorum ordinariorum.

FERD. WALTER Dr. *publice* selecta capita iuris germanici bis hor. postea indicanda; *privatim* Historiam iuris Romani quinques h. IX. Encyclopaediam et Methodologiam totius legitimae scientiae ter h. XI. Ius Germanicum privatum sexies h. XII. docebit.

AUG. BETHMANN-HOLLWEG Dr. *publice* Gaii Institutionum librum quartum interpretabitur semel per hebd. *privatim* Pandectas tradet quinques per hebd. hor. X. et XI.

EDUARDUS BÖCKING Dr. *publice* selecta iuris Rom. capita tractabit h. p. i. *privatim* Institutiones docebit senis p. h. h. XII. Ius ecclesiasticum Catholicorum Evangelicorumque tradet quinque p. h. hor. XI. Ius criminale exponet quinque per hebd. hor. V.

PETR. FRANC. DEITERS Dr. *publice* ius hered. Boruss. tradet p. h. semel. *privatim* historiam status publici et iuris Germ. sexies h. VIII. ius feudale quater h. III. ius civile Borussicum quinques h. IX.

2. Professorum extraordinariorum.

ROMEO MAURENBRECHER Dr. *publice* historiam iuris literariam bis p. h. horis postea indicandis exponet; *privatim* ius publicum Germanicum et Borussicum quinques h. IV. ius criminale quater h. V. ius naturale quater h. IX. docebit.

ALFRED. NICOLOVIUS Dr. *publice* de quibusdam iuris eccl. Boruss. capitibus disseret bis hor. const. *privatim* ius civile Borussicum quinques h. IX. ius eccles. Catholicorum et Evangelicorum quinque p. hebd. h. XI. docebit.

LUDOVICUS ARNDTS Dr. Prof. extr. des. *publice* processum civilem iuris Boruss. exponet bis p. h. horis postea indicandis; *privatim* processum civilem iuris Commu-

nis quater h. X. ius civile Gallicum quinquies h. XI. atque ius hereditarium Romanum quater h. IV. docebit.

3. *Privatim docentis.*

CLEMENS PERTHES Dr. *privatim* ius publicum Germanicum quinquies h. IX. historiam iuris Germanici quinquies h. III. tradet.

IV. ORDINIS MEDICORUM.

1. *Professorum ordinariorum.*

CAROL. IOS. HIER. WINDISCHMANN Dr. *publice* historiam artis medicae bis p. hebd. hora adhuc indicanda explicabit.

CHR. FRID. HARLESS Dr. exponet *publicis* lectionibus Platonis Timaeum, bis per hebd. hor. V. itidemque Lucretii Cari poematis partem, hor. commoda. *Privatim* tradet Materiam medicam universam, sexies hor. IV. Therapiam generalem, ter hor. V. Offert quoque lectiones in Pathologiam generalem quater p. h. hor. XI. habendas, aut in Therapiam specialem m. acutorum sexies p. hebd. habendas.

C. MAYER Dr. *publice* doctrinam de entozois d. Martis et Veneris h. III. exponet; *privatim* Anatomiam generalem seu Histologiam, Splanchnologiam, Neurologiam et Anatomiam fetus quotidie hor. II. docebit. Exercitationes anatomicas una cum Professore WEBER hor. X - XII. moderabitur. *Privatissime* de novissimis circa physiologiam microscopii ope factis detectionibus et inde exortis theoriis ter horis commodis aget.

FR. NASSE Dr. *publice* disputationes de cura aegrotorum reget duab. hor. d. Saturni ad vesperam; *privatim* Therapiam specialem tradet quotidie hor. XII. et hor. III. Clinicum et policlinicum med. moderabitur quot. h. XI.

CHRISTOPH. HENR. ERNESTUS BISCHOFF Dr. offert et tradet: *publice* Formulare d. Lun. Merc. et Vener. h. VI. *privatim* Pharmacologiam universam, ex compendio suo et completo pharmacorum apparatu regio illustratam, sexies h. IV. *privatissime* Repetitorium atque examinatorium pharmacologicum, tum et Medicinam forensem pro auditorum commodo et desiderio hor. postea indicandis.

M. NAUMANN Dr. *publice* Encyclopaediam et Methodologiam medicinae do-

cebit, bis h. XII. *privatim* Pathologiam et Therapiam morborum chronicorum exponet, sexies h. II. *privatim* Pathologiam generalem et Semioticen tractabit, sexies h. III.

C. W. WUTZER Dr. *publice* selecta Clinices chirurgicae capita tractabit bis p. hebd. h. V. *privatim* Doctrinam de operationibus chirurgicis sexies h. IX. explicabit, et demonstrationes in cadaveribus humanis adiunget; Clinicum et Polyclinicum chirurgico-ophthalmiatricum quotidie hora X. in nosocomio academico moderabitur; Doctrinam de oculorum morbis ter per hebd. hora V. tradet.

H. F. KILIAN Dr. *publice* de morbis puerorum ter p. hebd. hora VI. disse-
ret. *Privatim* Clinicum et Polyclinicum obstetricium quotidie hora IV. modera-
bitur. Artem obstetriciam universam sexies p. hebd. h. XI. tradet. Medicinam
forensem ter p. hebd. h. XII. iuris studiosis exponet. *Privatissime* Exercitationes
practicas in machina Phantoma dicta quater p. hebd. h. V. instituet.

M. I. WEBER Dr. *publice* Anatomiam herniarum bis p. hebd. hor. III. tra-
det; *privatim* Osteologiam, Syndesmologiam, Myologiam et Angiologiam quotidie
h. IX. docebit. Exercitationes anatomicas una cum Professore MAYER h. X-XII.
moderabitur. *Privatissime* doctrinam de situ viscerum c. h. ter p. hebd. h. VIII.
Physiologiam corporis humani quotidie hor. V. Anatomiam pathologicam ter p.
hebd. h. VIII. docebit.

2. Professoris extraordinarii.

I. F. H. ALBERS Dr. *publice* tradet Encyclopaediam et Methodologiam Medicam
bis h. XI. *privatim* docebit Pathologiam generalem et Semioticen sexies h. III.
Materiam medicam generalem et specialem sexies hor. IV. Formulare bis h. VIII.

V. ORDINIS PHILOSOPHORUM.

1. Professorum ordinariorum.

CAROL. FRID. HEINRICH Dr. *publice* semel per hebd. de Arte Latine scri-
bendi disputabit; *privatim* quater Horatii Sermones interpretabitur, h. X. Semi-
narii R. Philologici studia regere perget h. XI. propositurus ad interpretandum
librum secundum Thucydidis.

C. D. HÜLLMANN Dr. *publice* Historiam regni Borussici enarrabit horis post-
hac indicandis; *privatim* Historiam Graecorum et Romanorum quater h. IX.

FR. TH. WELCKER Dr. *publice* Pindari Carmina interpretabitur. *Privatim*
Mythologiam Graecorum et Romanorum e schedis suis tradet.

CAROL. IOSEPH. HIERON. WINDISCHMANN Dr. *publice* Kantii, Fichtii, Schellingii atque Hegelii doctrinas historice et critice exponet bis p. hebd. hor. IX. *privatim* Psychologiam docebit quater hor. IX.

LUDOLPHUS CHRISTIANUS TREVIRANUS Dr. *publice* plantarum cryptogamicarum historiam exponet bis p. hebd. hora III. *Privatim* Botanica saltuariam atque oeconomiam tradet ternis diebus h. XII. plantarum vero Anatomiam atque Psychologiam ternis aliis diebus eadem hora. Exercitationes phytologicas in Seminario physico moderari perget d. Martis h. III.

A. G. A SCHLEGEL Dr. *privatissime* et *gratis* Institutiones linguae Sanscritae et litterarum Indicarum continuabit. *publice* Introductionem in disciplinas historicas generalem tradet, bis p. hebd. h. VI. p. m.

A. GOLDFUSS Dr. *publice* d. Martis et Veneris h. II. Petrefactorum historiam tradet; *privatim* quinque diebus h. XI. Mineralogiam docebit; Exercitationes Sodalium Seminarii physici d. Iovis h. IV. moderabitur.

I. F. F. DELBRÜCK Dr. *publice* de vitae et litterarum studiis academicis recte instituendis disseret bis p. h. hor. XII. *privatim* Aestheticam ita pertractabit, ut natura pulchri exposita de artibus, quae in effigendo eo versantur, praecipue de poesi eiusque variis generibus et praestantissimis in unoquoque genere quibusdam operibus disserat quater p. h. hor. X.

G. W. FREYTAG Dr. *publice* hora III. Lectiones Arabicas quater, *privatim* hora XII. Psalmos interpretabitur quinquies; h. II. Grammaticam Hebraicam tradet cum exercitationibus quinquies.

AUG. FERD. NAEKE Dr. *publice* bis p. hebd. hora IX. historiam et praecepta artis criticae, cum exercitationibus criticis, tradet. *privatim* Homeri Iliadis libros priores interpretabitur quater d. Lunae, Martis, Iov. et Ven. h. IX. Idem in Seminario Philologico Virgilii carmina minora interpretanda proponet, et reliquas Sodalium exercitationes moderabitur h. XI.

I. NOEGGERATH Dr. *publice* de venis metallicis bis h. IX. *privatim* Geologiam popularem, quater h. XII. docebit. Seminarii physici exercitationes moderabitur h. IV.

CHRIST. AUG. BRANDIS Dr. absens permissione atque auctoritate Regia.

C. G. C. BISCHOF Dr. *publice* de aquis mineralibus disseret dieb. Mart. et Merc. h. VIII. *privatim* Chemiam analyticam experimentalem ter p. h. d. Lunae,

Mart. et Merc. h. XI. et XII. Technologiam quinq. h. IX. Idem exercitationes Seminarii physici moderabitur.

FR. VAN CALKER Dr. *publice* Exercitationes dialecticas instituet bis p. h. hora IV. d. Merc. et Sat. *privatim* Logicam et universalem in studium Philosophiae introductionem docebit ad librum suum: Denklehre oder Logik und Dialektik, Bonnae edit. quater h. IV. d. Lun. Mart. Iov. et Ven. item criticam philosophiae systematum historiam exponet quinquies h. VIII. d. Lun. et sqq. item Psychologiam et Anthropologiam explicabit quinquies h. V. d. Lun. et seqq.

E. d'ALTON Dr. *publice* Artium medio aevo atque atque recentiori tempore usque ad hunc diem historiam narrabit bis p. hebd. h. IX. *privatim* de Studio artis Graecorum aget bis p. hebd. h. IX.

TH. FR. LUD. NEES AB ESENBECK Dr. *publice* bis p. hebd. hora X. de plantis cryptogamicis aget; *privatim* quater p. hebd. hora X. Pharmaciam docebit.

PH. STRAHL Dr. *publice* interpretabitur Shakspearii drama: Coriolanus, binis p. hebd. horis, d. Mercurii et Saturni h. VIII. matut. *privatim* Statisticen regni Borussici docebit quater, hora III. Cursum linguae aut Anglicae aut Francogallicae aut Russicae instituet.

FRID. DIEZ Dr. *publice* litterarum elegantiorum apud Germanos historiam ad saec. usque XVI. enarrabit h. III. d. Lunae et Iovis; *privatissime gratis* Rolandi furiosi libros quatuor vel quinque priores interpretabitur bis p. h. *Privatim* antiquissimae linguae vernaculae rudimenta tractabit totid. diebus; carmina saec. XII. et XIII. a Guil. Wackernagelio delecta explicare perget bis vel ter; grammaticam italicam tradet ter; hispanicam bis.

I. G. LOEBELL Dr. *publice* Historiam veterum Germanorum, bis h. XI. *privatim* Historiam medii aevi, quinquies, hora meridiana, et Statisticen Regni Borussici, praemissa isagoge historica, ter h. XI. tradet.

IUL. PLÜCKER Dr. Exercitationes mathematico-physicas instituet. *privatim* Physicen experimentalem docebit sexies h. X. calculum differentialem et integralem duce Lacroix quater h. III. Eadem hora denique exercitationes sodalium seminarii physici moderari perget.

FRID. GUIL. AUG. ARGELANDER Dr. Prof. ord. des. *publice* bis p. h. d. Merc. et Sat. h. IX. geographiam mathematicam docebit; *privatim* quater p. h. eadem hora methodos ad determinandam loci in terra positionem idoneas exponet.

2. *Professorum extraordinariorum.*

TH. BERND Dr. *publice* Artem diplomaticam universalem docebit bis p. hebd. h. XII. Artem quam vocant archivalem tradet semel p. hebd. h. XII.

H. C. BREIDENSTEIN Dr. *publice* Historiam artis musicae praecipue ecclesiasticae narrabit semel h. III. *privatim* Institutum quod dicitur Singverein moderabitur semel h. VI. et VII. *privatissime* Harmoniae principiae nec non artem organo canendi docebit horis commodis.

F. C. A. RIESE Dr. *publice* aut Scientiarum naturalium encyclopaediam semel aut Astronomiam popularem bis p. h. proponet. *Privatim* Algebrae elementa d. Martis et Iovis h. V. et VI. iisdemque horis d. Mercurii et Veneris Geometriae analyticae elementa una cum Trigonometria plana et sphaerica docebit.

CHRISTIANUS LASSEN Dr. *publice* scholas Sanscriticas continuabit ter p. h. hora IV. *privatim* antiquitates Indicas enarrabit quinquies p. h. hora XI. rudimenta linguae Persicae tradet bis p. h. hora IV. *privatissime* scholas aut Indicas aut Zendicas habebit.

P. KAUFMANN Dr. *publice* Historiam Systematum oeconomiae publicae enarrabit bis p. h. hora V. d. Lunae et Iovis. *Privatim* Encyclopaediam litterarum cameralium et politicarum exponet quater p. h. hora VI. d. Lunae, Martis, Merc. Iov. secundum Compendium suum apud Habichtum editum. Oeconomiam publicam tradet h. X. iisdem diebus. Rei rusticae partem generalem docebit bis h. V. d. Mart. Vener.

FR. RITTER Dr. *publice* Celsi Medicinae librum primum et selectos ex ceteris locos interpretabitur ex sua editione (Coloniae sumptibus M. Dumont-Schauberg) d. Lunae et Iovis h. V. *privatim* doctrinam metricam et rhythmicam Graecorum et Romanorum et Germanorum ex suis schedis docebit d. Lunae, Martis, Iovis, Veneris h. IV. Ciceronis in C. Verrem orationes explicabit diebus Lunae, Martis, Iovis, Veneris h. X. *Privatissime* tirones aut utraque lingua aut disciplinis philologicis instituet.

R. H. KLAUSEN Dr. *privatissime gratis* de locis philologicis colloquia instituet; *publice* bis p. h. Sophoclis Aiacem interpretabitur. *Privatim* historiam Romanorum tradet quater p. hebd. h. V. Syntaxin linguae Graecae ter h. III.

I. H. FICHTE Dr. *publice* historiam philosophiae recentioris inde a Kantio

usque ad Hegelium et Herbartium exponet d. Mercurii et Saturn. h. XI. *Privatim* Logicam et encyclopaediam philosophiae quater h. IV. Psychologiam, praemissa introductione anthropologica, h. V.

3. *Privatim docentium.*

LAUR. LERSCH Dr. *gratis* doctrinam inscriptionum Latinarum tradet semel p. hebd. h. VI. Idem *gratis* Arnobium adversus gentes explicabit bis p. hebd. h. VI. *Privatim* Virgilii Aeneidem interpretabitur ter p. hebd. h. VI.

H. DÜNTZER Dr. *gratis* Horatii carmina explicabit, praecipue poeticam eorum virtutem illustraturus, bis per hebd. h. IV. *privatim* Homeri Odysseam interpretabitur, praemissa introductione de origine carminum Homericorum quinque hora postea indicanda. *privatissime* de origine declinationum in linguis indogermanicis disseret semel hora commoda.

M. I. L. DE GAGERN Dr. *gratis* Vitas Imperatorum Germanicorum ad tempora usque Maximiliani I. narrabit bis p. hebd. h. XII. *privatim* Politiam practicam sive diversos civitatis constituendae atque administrandae modos exponet quater p. hebd. h. III.

FR. HEIMSOETH Dr. *privatim* Pindari carmina interpretabitur.

* * *

R. NADAUD, Lector, *gratis* Molieri comoediam, quae Tartuffe inscribitur, semel p. hebd. hor. II. Idem *privatim* Electos antiquos ac recentes tum poetas tum alios scriptores Francogallicos interpretabitur, simulque Francogallice et scribendi et loquendi exercitationes continuabit, ter p. hebd. h. II. Idem *privatim* Grammaticam francogallicam docebit, adiunctis variis Francogallice loquendi et scribendi exercitationibus, ter p. hebd. h. III.

C. HOHE artem delineandi et pingendi *gratis* semel p. hebd. h. II. et III. docebit. idem *privatim* de perspectiva lineari et de coloribus doctrinam tradet ter p. hebd.

ARTES GYMNASTICAE.

Equitandi artem docebit huic arti mox constituendus magister.

Arma tractandi modos docebit SEGERS.

Saltandi institutionem offert RADERMACHER.

DOCTRINARUM APPARATUS ET INSTITUTA.

Bibliotheca academica senis per singulas hebdomades diebus, Merc. et Sat. intra horas II. et III. reliquis diebus hor. XI. patebit, et legitime petentibus eius copiae prompte officioseque dispensabuntur.

Apparatus et instituta praeterea variis disciplinis parata haec sunt:

Supellex instrumentorum Physices, Laboratorium chemicum, Hortus botanicus, Museum zoologicum, Thesaurus mineralogicus, Apparatus technologicus, Clinicum et Polyclinicum medicum, Clinicum et Polyclinicum chirurgicum et ophthalmiatricum, Apparatus instrumentorum chirurgicorum et ligaminum, Xenodochium obstetricium, Theatrum anatomicum, Apparatus pharmacologicus, Gypsotheca ad illustrandam historiam artis antiquae cum Museo antiquitatum academico, Apparatus diplomaticas et heraldicus, Apparatus musicus.

Paratur Specula astronomica.

Praeterea institutum est nuperrime, ut per feriarum tempus duo Medicinae studiosi, a Directore Clinici medici proponendi, in Nosocomio insanorum, quod Siegburgi est, cursus practici ad morbos mentis cognoscendos et curandos, ductu Cl. Directoris illius Nosocomii, copiam sibi factam inveniant, atque ad hunc finem singulari subsidio ex aerario academico solvenda per illud tempus fruantur.

Studiosos Theologiae Catholicae in Convictorio moderante Prof. ACHTERFELDT,Inspectore, repetendis lectionibus disputationibusque instituendis exercebunt Repetentes.

In Seminario Regio Theologico Evangelicorum exercitationes Sodalium AUGUSTI Dr. et BLEEK Dr. regere pergent. Seminarii Regii homiletici et catechetici Evangelicorum exercitationes moderabuntur NITZSCH Dr. et SACK Dr.

De Seminario Regio Philologico sub nominibus Professorum Ord. Philosophici HEINRICHII, Directoris, et NAEKII; de Seminario Regio Physico sub nominibus Professorum Ord. Philos. TREVIRANUS, GOLDFUSS, NOEGGERATH, G. BISCHOF, PLÜCKER, relatum est.

Die III. Augusti

quinque Universitatis Ordines haec proposuerunt quaestionum argumenta.

ORDO THEOLOGORUM CATHOLICORUM: Philonis de *Λόγῳ* doctrina accurate exponatur, deinde ostendatur, quid differat inter illam Philonis doctrinam et verbi divini ideam, quam Ioannes apostolus proposuit.

ORDO THEOLOGORUM EVANGELICORUM: Cum reperiantur in Libro Sapientiae, quibus sententiarum et dictionum Novi Testamenti quaedam inesse videatur anticipatio: praecipua eius rei exempla in medium producantur et expendantur; quaeratur inprimis, quomodo Paulus Apostolus in doctrina de causa mortis, de causis idololatriae, de praedestinatione, electione et reprobatione, de modo impetrandae peccatorum veniae affinibusque in locis praecursorem vel confirmet vel emendet; accedat de dogmatica hac necessitudine generale iudicium.

ORDO IURECONSULTORUM: Exponantur poenae temere litigantium iuris Romani antiqui et recentioris.

ORDO MEDICORUM: Cum adhuc sub iudice lis haereat, utrum tubuli a cel. Ehrenbergio sic dicti varicosi substantiae medullaris cerebri, medullae spinalis atque nervorum quorundam re vera existant, an solummodo producta sint encheireseos, in praeparandis et observandis hisce partibus adhibitae, desideratur: ut omnes circa hanc materiam divulgatae colligantur observationes, novisque propriis augeantur, quibus, quantum fieri potest, eruatur, quatenus sit vera atque genuina partium elementarium substantiae cerebri, medullae spinalis et nervorum in homine nec non in animalibus structura.

ORDO PHILOSOPHORUM quatuor quaestiones proponit, e genere philologico, mathematico, oratorio, et ex historia naturali. I. Quum haec sit virorum doctorum sententia, Catonis librum de re rustica mutatum ac diffictum ab aliena manu ad nos pervenisse, accurate inquiretur, quid supersit eo in libro antiquum, quas ille mutationes subierit. Utile ad rem erit et iucundum Ordini, si in explicanda veteris illius sermonis latini proprietate elaboratum fuerit quam diligentissime. II. Superficierum duarum inter se connexarum, quarum una a Fresnelio superficies elasticitatis vocata est, altera undam luminis in crystallis, quae duos habent axes opticos, refert, derivetur aequatio, atque ex ea proprietates geometricae illarum superficierum eliciantur. III. Ioannis Gutenbergii, artis typographicae inventoris, laudatio, docte, copiose, ornate ita pertractanda, ut non solum utilitates, quas haec ars in genus humanum contulerit, praedicentur, sed etiam, quae inde redundarint, incommoda pensentur. IV. Exponantur plene ac solide observationes et experimenta, quibus doctrina de sexu plantarum nititur, ratione simul habita argumentorum, quae ad infirmandam ipsam ad nostra usque tempora in lucem sunt prolata.

Admonemus autem concertaturos de isto fixo atque immobili termino, d. III. Maii: post quem diem nulla ad certamen admittetur commentatio.

PRAELECTIONES ORDINE CHRONOLOGICO

THEOLOGICAE.		IURIDICAE.	
CATHOLICAE.	EVANGELICAE.		
Encyclopaediam et Hodegeti- cam bis Achterfeldt P. O. — Epistolam ad Romanos ter Vogelsang P. E.			VII.
Introduct. in libb. V. et N. T. cum critica et hermeneutica biblica quinques: Scholz P. O. — Examina et disputatio- nes de rebus ethicis semel A ch- terfeldt P. O. — Dogmati- ces P. II. quinques Klee P. O. — Epist. ad Ephesios semel idem.	Epistolam ad Romanos Bleek P. O.	Historiam status publ. et iur. Germ. sexies Deiters P. O.	VIII.
Prophetas minores ter Scholz P. O. — Librum Iosue bis idem.	Librum Iesaiæ Bleek P. O. — Prophetas minores selectos bis. Sommer Lic.	Historiam iuris Romani quin- ques Walter P. O. — Ius civ. Boruss. quinques Dei- ters P. O. — Ius naturae quater Maurenbrecher P. E. — Ius civ. Boruss. quinq. Nicolovius P. E. — Ius publicum germanicum quinques Perthes Dr.	IX.
Ethicam christianam sexies Achterfeldt P. O. — Histo- riae ecclesiasticae partem I. qua- ter Hilgers Dr. — Geo- graphiam ecclesiasticam semel idem.	Historiae ecclesiasticae par- tem posteriorem quinques Sack P. O. — Historiae ecclesiasticae partem priorem quinques Re- denning P. E.	Pandectas quinques Beth- mann-Hollweg P. O. — Processum iuris Communis qua- ter Arndts P. E.	X.
Theologiae dogmaticae par- tem I. quater Vogelsang P. E. — Introductionem in Theolo- giam dogmaticam bis idem.	Encyclopaediam theologicam bis Sack P. O. — Librum Iudicum bis idem. — Evan- gelium S. Ioannis quater Rede-	Encyclopaediam iuris univer- si ter Walter P. O. — Pan- dectas quinques Bethmann- Hollweg P. O. — Ius eccle-	XI.

VII.

VIII.

Histori-
mann P.
rum ter W
thologicam
Albers P.

IX.

Doctrin-
sexies W u t
desmologian
quotidie W

X.

Exercita-
P. O. et W
helinicum c
tidie Wutz

XI.

Patholo-
— Exercitat
O. — De n
eroscopii op

	MEDICAE.	PHILOSOPHICAE.
Horat.	VII.	
Horat.	VIII. Historiam artis med. bis Windischmann P. O. — Doctrinam de situ viscerum ter Weber P. O. — Anatomiam pathologicam ter idem. — Formulare bis Albers P. E.	Mythologiam Graec. et Roman. Welcker P. O. — De aquis mineralibus bis G. Bischof P. O. — Criticam philosophiae systematum historiam quinques Calker P. O. — Shakspearii drama, Coriolanus, bis Strahl P. O.
Horat.	IX. Doctrinam de operationibus chirurgicis sexies Wutzer P. O. — Osteologiam, Syndesmologiam, Myologiam, et Angiologiam quotidie Weber P. O.	Historiam Graecorum et Romanorum Hüllmann P. O. — Psychologiam Windischmann P. O. — Exposit. criticam Syst. Kant. Fichtian. Schelling. et Hegel. idem. — Homeri Iliadis libros priores Naeke P. O. — Historiam et praecepta artis criticae c. exerciti. idem. — De venis metallicis bis Noeggerath P. O. — Technologiam quinques G. Bischof P. O. — Artium medio aevo et recentiori temp. historiam d'Alton P. O. — De Studio artis Graecorum idem. — Geographiam mathematicam bis Argelander P. O. — De determinanda locorum positione quater idem.
Horat.	X. Exercitationes anatomicas quotidie Mayer P. O. et Weber P. O. — Clinicum et Polyclinicum chirurgico-ophthalmiatricum quotidie Wutzer P. O.	Horatii Sermones Heinrich P. O. — Aestheticam quater Delbrück P. O. — De plantis cryptogamicis bis Nees ab Esenbeck P. O. — Pharmaciam practicam quater idem. — Physicam experimentalem sexies Plücker P. O. — Oeconomiam publicam quater Kaufmann P. E. — Ciceronis in Verrem orationes quater Ritter P. E.
Horat.	XI. Pathologiam generalem Harless P. O. — Exercitationes anatomicas ter Mayer P. O. — De novissimis circa physiologiam microscopii ope factis detectionibus ter idem.	Seminarium Reg. Philologicum Heinrich P. O. — Mineralogiam quinques Goldfuss P. O. — De vitae et litterarum studiis academicis bis Delbrück P. O. — Seminar. R. philolog. Naeke P. O. — Chemiam analyticam ex-

PRAELECTIONES ORDINE CHRONOLOGICO

THEOLOGICAE.		IURIDICAE.	
CATHOLICAE.	EVANGELICAE.		
	penning P. E. — Epistolas pastorales bis idem.	siasticum quinquies Böcking P. O. — Ius ecclesiasticum quinquies Nicolovius P. E. — Ius civile Gallicum quinquies Arndts P. E.	Hora XI. — Clinicum — Artem o lian P. O. quotidie W et Methodolo
Exercitationes exegeticas examinatur, et repetit. semel Scholz P. O. — Comment. in Evang. S. Ioannis ter Klee P. O. — Epist. ad Ephesios semel idem.	Theologiae moralis partem practicam bis Augusti P. O. — Librum Geneseos quater idem.	Ius Germanicum privatum sexies Walter P. O. — Institutiones sexies Böcking P. O.	Hora XII. Therapi O. — Encyc cam bis Na forensis iur
	Archaeologiam bibl. et Historiam Iudaeor. quinquies Sommer Lic.		Hora II. Anatom Neurologiam Mayer P. O. morborum c P. O.
	Theologiam Dogmaticam quinquies Nitzsch P. O.	Ius feudale quater Deiters P. O. — Historiam iuris Germanici quinquies Perthes Dr.	Hora III. Doctrina — Therapia P. O. — Pa tlen sexies N berniarum bi generalem et
Theologiae pastoralis partem II. et III. quinquies Achterfeldt P. O. — Historiae ecclesiasticae partem III. ter Hilgers Dr.	Pauli ad Corinth. Epist. II. quater Kinkel Lic.	Ius publicum quinquies Maurenbrecher P. E. — Ius hereditarium Romanum quater Arndts P. E.	Hora W. Material Harless P. versam sexies Clinicum et aldie Kilian generalem et

RONOLOGICO DESCRIPTAE.

MEDICAE.

PHILOSOPHICAE.

Hora XI.
— Clinicum medicum quotidie Nasse P.O.
— Artem obstetriciam universam sexies Kilian P.O. — Exercitationes anatomicas quotidie Weber P.O. — Encyclopaediam et Methodologiam medicam bis Albers P.E.

Hora XII.
Therapiam specialem quotidie Nasse P.O. — Encyclopaediam et Methodologiam medicam bis Naumann P.O. — Medicinam forensi iuris studiosis ter Kilian P.O. —

Hora II.
Anatomiam generalem, Splanchnologiam, Neurologiam et Anatomiam fetus quotidie Mayer P.O. — Pathologiam et Therapiam morborum chronicorum sexies Naumann P.O.

Hora III.
Doctrinam de Entozois bis Mayer P.O. — Therapiam specialem quotidie Nasse P.O. — Pathologiam generalem et Semiologiam sexies Naumann P.O. — Anatomiam internarum bis Weber P.O. — Pathologiam generalem et Semiologiam sexies Albers P.E.

Hora IV.
Materiam medicam universam sexies Harless P.O. — Pharmacologiam universam sexies Ernest. Bischoff P.O. — Clinicum et Polyclinicum obstetricium quotidie Kilian P.O. — Materiam medicam generalem et specialem sexies Albers P.E.

perimentalem ter G. Bischoff P.O. — Historiam veterum Germanorum bis Loebell P.O. — Statisticen Regni Borussiae ter idem. — Antiquitates Indicae quinquies Lassen P.E. — Historiam philosophiae recentioris Fichte P.E.

Pindari Carmina selecta Welcker P.O. — Botanica saltuariam et oeconomicam ter Treviranus P.O. — Plantarum, anatomiam et physiologiam ter idem. — Psalmos quinquies Freytag P.O. — Geologiam popularem quater Noeggerath P.O. — Chemiam analyticam experimentalem ter G. Bischoff P.O. — Historiam medii aevi quinquies Loebell P.O. — Diplomaticam theoreticam univers. Bernd P.E. — Scientiam archivalem idem. — Vitas Imperatorum German. bis de Gager Dr.

Petrefactorum historiam bis Goldfuss P.O. — Grammaticam hebraicam c. exercitt. quinq. Freytag P.O. — Moliere comoediam, Tartuffe, semel Nadaud L. — Scriptores Francogall. interpret. una c. exercitt. francogallice scribendi et loq. ter idem.

Historiam plantarum cryptogamicarum bis Treviranus P.O. — Seminarium physicum semel idem. — Lectiones arabicas quater Freytag P.O. — Statisticen regni Borussiae quater Strahl P.O. — Seminarium physicum semel Plücker P.O. — Calculum differentialem et integralem quater idem. — Historiam artis musicae semel Breidenstein P.E. — Syntaxin linguae Graecae ter Klausen P.E. — Politiam practicam quater de Gager Dr. — Grammaticam Francogallicam c. exercitt. ter Nadaud L.

Seminarium physicum semel Goldfuss, Noeggerath P.P.O. — Logicam et univers. in Philosophiae studium introduct. quater Calker P.O. — Exercitationes dialecticas bis idem. — Lectiones Sanscriticas ter Lassen P.E. — Elementa linguae Persicae bis idem. — Doctrinam metricam et rhythmicam Graecor. Romanor. et Germa-

PRAELECTIONES ORDINE CHRONOLOGICO

THEOLOGICAE.		IURIDICAE.	
CATHOLICAE.	EVANGELICAE.		
	Homileticam et Catechetica ter Nitzsch P. O. — Scien- tiam religionis Christianae se- mel idem.	Ius criminale quinquies B ö c- king P. O. — Ius criminale quater Maurenbrecher P. E.	Horat. IV. Therap. — Doctrin. er P. O. capita bis i in machina
			Horat. VI. Formu — De mor
	Lectiones Chaldaicas Bleek P. O. — Locos classicos et messianos Vet. Test. Sommer Lic. — Introd. in libb. V. T. apocryphos Kinkel Lic.	Selecta capita iuris German. bis Walter P. O. — Gaii libr. IV. Bethmann-Holl- weg P. O. — Selecta iur. Rom. capita Böcking P. O. — Hi- storiā iuris litterariam bis Maurenbrecher P. E. — De quibusd. iur. eccl. Boruss. capitibus bis Nicolovius P. E. — Processum iuris Borussici bis Arndts P. E.	Horat. postea in Therap. Harless P. partem idem minatorium schoff P. O.

RONO LOGICO DESCRIPTAE.

MEDICAE.	PHILOSOPHICAE.
Horat. IV.	nor. quater Ritter P. E. — Logicam et encyclopaediam philosophiae quater Fichte P. E. — Horatii carmina bis Düntzer Dr.
Horat. V. Therapiam generalem ter Harless P. O. — Doctrinam de oculorum morbis ter Wut- ter P. O. — Selecta clinices chirurgicae capita bis idem. — Exercitationes practicas in machina Phantoma quater Kilian P. O.	Psychologiam et Anthropologiam quinquies Calker P. O. — Algebrae elementa bis a Riese P. E. — Geometriae ele- menta et Trigonometriam bis idem. — Historiam systema- tum oeconomiae publ. bis Kaufmann P. E. — Rei rusti- cae partem generalem bis idem. — Celsi medicinae librum I. et ceteror. partes selectas bis Ritter P. E. — Historiam Romanorum quater Klausen P. E. — Psychologiam c. introductione anthropologica quinquies Fichte P. E.
Horat. VI. Formulare ter Ernest. Bischoff P. O. — De morbis puerorum ter Kilian P. O.	Introductionem general. in disciplinas historicas a Schlegel P. O. — Exercitationes in arte canendi semel Breiden- stein P. E. — Algebrae elementa bis a Riese P. E. — Geometriae analyticae elementa et Trigonometriam bis idem. — Encyclopaediam litterar. cameral. et politicar. quater Kauf- mann P. E. — Sophoclis Aiacem bis Klausen P. E. — Doctrinam inscriptionum Latinar. semel Lersch Dr. — Vir- gili Aeneidem ter idem. — Arnobium adversus gentes bis idem.
Horat. postea indicandis. Therapiam specialem morbor. acutorum Harless P. O. — Lucretii Cari poemat. partem idem. — Repetitorium atque exa- minatorium pharmacologicum Ernest. Bi- schoff P. O. — Medicinam forensem idem.	De arte Latine scribendi Heinrich P. O. — Historiam regni Borussici Hüllmann P. O. — Institutiones linguae Sanskritae et litterarum Indicarum a Schlegel P. O. — Gram- maticam anglicam, francogallicam et russicam Strahl P. O. — Antiquissimae linguae theotiscaae rudimenta Diez P. O. — Car- mina theotisca saec. XIII. idem. — Grammaticam italicam, hispanicam et lusitanam idem. — Exercitationes mathema- tico-physicas Plücker P. O. — Harmoniae principia Brei- denstein P. E. — Artem organo canendi idem. — Scien- tiarum naturalium encyclopaediam semel aut Astronomiam po- pularem bis a Riese P. E. — Scholas aut Indicas aut Zendicas privatissimas Lassen P. E. — De locis philologicis colloquia Klausen P. E. — Homeri Odysseam quinquies Düntzer Dr. — De orig. declinat. indogerman. idem. — Pindari carmina Heimsoeth Dr. — Artem delineandi et pingendi C. Hoh e. — De perspectiva lineari et de coloribus ter idem.

and a number of other things. I am not sure if I have said all that I want to say. I am not sure if I have said all that I want to say.

The first thing I want to say is that I am not sure if I have said all that I want to say. I am not sure if I have said all that I want to say. I am not sure if I have said all that I want to say.

I am not sure if I have said all that I want to say. I am not sure if I have said all that I want to say. I am not sure if I have said all that I want to say. I am not sure if I have said all that I want to say.

I am not sure if I have said all that I want to say. I am not sure if I have said all that I want to say. I am not sure if I have said all that I want to say. I am not sure if I have said all that I want to say. I am not sure if I have said all that I want to say.

The first thing I want to say is that I am not sure if I have said all that I want to say. I am not sure if I have said all that I want to say. I am not sure if I have said all that I want to say.

I am not sure if I have said all that I want to say. I am not sure if I have said all that I want to say. I am not sure if I have said all that I want to say. I am not sure if I have said all that I want to say.

I am not sure if I have said all that I want to say. I am not sure if I have said all that I want to say. I am not sure if I have said all that I want to say. I am not sure if I have said all that I want to say. I am not sure if I have said all that I want to say.

